UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

& demon. & cõſequẽter ipſi petunt, pronũciari ꝯctũ ſimulatum, & vſurarium ſub conditione, ſi prius fuerit facta abſolutio, & non aliter, quia conditio nihil ponit in eſſe, & verba conditionalia nihil diſponunt. l. cedere diem. ff. de verb. ſignifi. l. ſi quis ſub cõditione. ff. ſi quis omiſſa cau. teſta. & Bar. in l. 1. ff. de cõdit. & demon. cũ ſimilibus. ergo clarè ex his conſtat, prius fuiſſe petitam abſolutionem, & relaxationem à iuramento, & parte citata, quàm petitum fuerit pro-
27 nunciari contractum vſurarium. Præterea † quando iuratum fuit omnia, & ſingula uera eſſe, & illis non contrauenire de iure, uel de facto, nec contra illa reſti tutionẽ, beneficium, remedium, abſolutionẽ, uel reſcriptum aliquod impetrare, tũc duplex abſolutio, ſeu habilitatio à iuramẽto requiritur, prima, ut iurãs abſoluatur à iuramento, quo iurauit non ĩpetrare reſtitutionẽ, beneficium, remedium, ſeu abſolutionẽ, & hæc eſt habilitatio, quam practica generalis obſeruat, de qua mentionem facit Ioan. Calda. in conſi. 7. in fi. in tit. de iureiur. & hæc nõ requirit cauſæ cognitionem, nec citationem partis. Quam habilitationẽ dicti de Muglio impetrarunt, tanquam præparatoriũ neceſſarium alterius abſolutionis, de qua ſtatim dicetur. Secunda eſt abſolutio, ſeu habilitatio, quæ poſt prædictam petitur, ut iurans à iuramento abſoluatur ad hoc, ut poſſit uenire contra cõtractum, & promiſſionem firmatam iuramento, quo iuratum fuit contractui, & promiſſioni non contrauenire. Et hæc requirit cauſæ cognitionem ſaltem ſemiplenam, & cõſequenter partis citationem, & ita intelligantur not. per Ioan. And. in d. rub. & hoc modo declarant Felin. & Ioan. de Imo. in d. c. 1. in 5. col. verſi. tertium, & medium ibi, ſed inquantum. Et hæc abſolutio debet præcedere, & eſt impetranda ante, quàm iurans contractui contraueniat, illumq́; reſcindi petat, ad tradita per Feli. in d. c. 1. in fi. 8. col. in 1. limit. & per Ioã. And. in d. rub. circa fi. & habetur per Lauren. de Rodul. in loco proximè allegato. Quam etiam abſolutionem, ſeu habilitationem illi de Muglio parte citata petierunt ante, quàm promiſſioni, & contractui contrauenirẽt, ut ex eorum petitione patet, veluti ſupra declaraui. Ex quibus omnibus concludendum eſt, dictum contractum venditionis dici ſimulatum, & uſurarium, & ſic eſſe reſcindendum, & ita pronuntiari debere. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Vſurarij etiam manifeſti ex indicijs, & præſumptionibus conuincuntur.*
2 *Simulatio, & fraus in contractibus multipliciter fieri, ac interuenire poteſt.*
3 *Contractus vſurarius ad minus ex tribus præſumptionibus legitimis præſumi poteſt, nec duæ tantum ſufficiunt.*
4 *Et quæ ſint hæ præſumptiones ligitimæ, exemplificatur.*
5 *Et ex præſumptionibus à canone non expreſſis quot ad præſumendum contractum vſurarium ſufficiant, eſt arbitrarium iudicis.*
6 *Pretij modicitas, ex qua præſumptio ſimulationis contractus, & fraudis vſurarũ oritur, quomodo capiatur, et quãta eſſe debeat.*
7 *Præſumptio fraudis, & ſimulationis contractus, ac vſurariæ prauitatis eſt, quando conuentum eſt, vt conductor cum pacto de retrouendendo teneatur ad omnes expenſas quorumcunque inſtrumentorum, quæ communes eſſe deberent.*
8 *Idem, ſi eſſet læſio in quantitate affictus, & penſionis.*
9 *Idem, ſi eſſent appoſita pacta inſolita, & clauſulæ inſolitæ, & in huiuſmodi contractibus apponi non conſuetæ.*
10 *Præſumptio fraudis, & ſimulationis contractus eſt, quando quis rem vendit, uel aliter alienat, & in poſſeſſione remanet, etiam ſi emptoris nomine ſe poſſidere conſtituat.*
11 *Præſumptio fraudis, & ſimulationis contractus augetur potius, quàm minuitur, quãdo plures, et varij cõtractus facti fuerunt.*
12 *Ex contractu ſimulato, fictitio, & vſurario quãdo poſſeſſio transferatur, & quando non.*
13 *Pactum ſimplex conſtituti de poſſidendo in contractu ſimulato, & vſurario nullam transfert poſſeſſionem, & q...*
14 *Ex pacto conſtituti de poſſidendo nec dominium, nec poſ... qua transferri poteſt, quando eſt ſuper re incerta ... & quottæ.*
15 *Incerta res eſſe ratione loci, & quottæ dicitur, quando ... ſunt tornaturæ viginti terræ pro indiuiſo unius ... rarum quinquaginta.*
16 *Fructus ille ſolum acquirit, & illi tantum debentur, qui ... ſidet.*
17 *Fructus percepti ratione contractus ſimulati, & in ... rarum facti tanquam pro uſuris pecuniarum ... reſtituendi, uel in ſortem computandi.*

EPITOME.

CONTRACTVM emptionis, & uendi... etiam locationis ex pluribus coniecturis ... hic enumeratis eſſe ſimulatum, fictitium, ... dem uſurarum factum, nec ex eo etiam ... conſtituti dominium, ſiue poſſeſſionem aliqu... tuiſſe in emptorem transferri, & propterea ... perceptos eſſe uel reſtituendos, uel in ſortem c... tandos, hic demonſtratur.

CONSILIVM CLXVI.

VISO inſtrumento uenditionis ... tornaturis terræ factæ per ſer Vi... Imolenſem magiſtro Ioanni ... Fantucciis pro indiuiſo vnius ... tiæ terræ tornaturarum quinquaginta, uel ... precio librarum quingentarum in tot mone... & argenti, cum pacto conſtituti de poſſidendo. Viſoque inſtrumento locationis de dictis ... naturis per præfatum magiſtrum Ioann... factæ eodem die, eodemq́ue loco, ac cor... teſtibus, & ſcriptæ per eundem notarium, ... Lactantio de Imola conducenti pro ſe, & hæred... ſuis ad tempus quinque annorum ſub anno ... corbium uigintiquinque frumenti, & quinque ... caponum pro ſingulo anno, & cum promiſſione ... pacto de francando, & emẽdo illas in fine ... quinque annorũ per ſe, ſeu alium ab eo nomin... pro pretio librarum quingentarũ ſoluẽd... ducatis aureis bonis, & iuſti ponderis pro ... tione, quam tempore exburſationis inter... uitatis Bononiæ ualebunt, & cum aliis pa... bus in d. inſtru. Item uiſo inſtrumẽto nomina... per magiſtrum Lactantiũ factæ de perſona ... Vincentij uẽditoris cũ ceſſione omnium ... magiſtro Lactantio occaſione dictæ locationis ... tẽtium, nec nõ viſo libello pro parte Ioãnis ... & Baldaſſaris fratrũ, & filiorum, ac hæredum ... Vincentij cõtra Ioan. Franciſcum de Fantuc... trem, & hæredẽ dicti magiſtri Ioãnisbaptiſ... ris, & locatoris prædicti, viſoq́; toto proceſſu ... unà cũ ſententia per do. Iudicem à quo lata ... rẽ dictorum hæredum ſer Vincentij cõtra ... Franciſcũ reum cõuẽtum ſuper ſimulatione ... ne contractus, ac ſuper uſuraria prauitate ... ſtrumentorum, cõcludo partes R. D. Iudicis ... eſſe, ac eſſe debere in pronunciãdo malè, & ... fuiſſe appellatum pro parte dicti Ioãnis Franci... benè, ac iuſtè fuiſſe ad fauorẽ hæredũ præfati Vin... tij iudicatũ, victumq́; uictoribus in expenſis ... cunda inſtãtia factis condẽnando. Et ad hoc ... mouẽt me infra dicenda, ex qbus clariſſimè cõ... ꝯctus celebratos inter dictũ magiſtrum Ioan. B... ſtam ex una, & dictũ ſer Vincentium, & magiſ... ctãtiũ ex altera fuiſſe ſimulatos, fictitios, uſurarios ... in fraudẽ vſurarum factos. Et in primis p̄ſuppono ...

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Licet præfatus magiſter Ioannesbaptiſta tot cautelas
ad ſingulum ſuſpitionem vſurarũ,quot potuit, ad-
hibere, tamen tot non potuit adhibere,quin ſaltem
ex argumentis,& uiolentis,ac legitimis indiciis,& p̃-
ſumptionibus de mala intentione ipſius magiſtri Io-
annisbaptiſtæ, & manifeſta uſura conſtet, prout † ad
1 conuincendum uſurarios ẽt manifeſtos inditia, & p̃-
ſumptiones ſufficiunt,quoniam fœneratores ut pluri
mi contractus uſurarios ita occultè, & doloſè ineũt,
ut non ex prauitate uſuraria conuinci ualeant, ut dicit
tex. in c.1. §.cæterum. de uſur. & facit c.ad noſtram.
de empt.& uend.& c.illo uos.de pign. ¶Præſuppono
2 etiam, ꝙ † ſimulatio, & fraus multipliciter in contra-
ctibus fieri, ac interuenire poteſt, nã quandoq; fit de
ſeipſo ad ſeipſum,ut eſt,quando nihil in ueritate agi
tur, ſed aliquid agi fingitur,& ſimulatur,& tunc nihil
ualet, ſed nihil fieri dicitur,quia actus eſt ſicut corpus
ſine ſpiritu,quia conſenſus eſt ab actu remotus. l.nuda.
ff.de contrah.emp.& Bal.in l.1.C. plus uale.quod agi
tur. quandoq; fit de contractu ad contractum,ut in ca
ſu d.c.ad noſtram.& d.c.illo uos.& in l.emptione.ibi-
que Bal.& in l.fi.C.plus uale.quod agitur.quandoque
fit de tempore ad tempus, ut eſt in eo, qui ſpe futuræ
numerationis ſe recepiſſe cõfitetur.l.in contractibus.
C.de non nume. pec.& declarat Bal. in d.l.1.col.1.C.
plus uale.quod agitur. quandoq; etiam fit de perſona
ad perſonam, ut qñ fictè in inſtrumento exprimitur
una perſona,ſed re uera cũ alia contrahitur, ut in l.ſi
filiusfamil.C.de donat.inter uir. & uxo. l.mãcipia.
ff.de ſtatulib.cum ſeq.& in l.multum. C.ſi quis alte.uel ſi-
bi.& perſona nominata,& ſimulata receditur,
& attenditur uera pſona non expreſſa.l.ſi quis.ubi Bal.
d.C.plus uale.quod agitur. ¶Item præſuppono,
3 quod etſi plures uoluerint, ex duabus præſumptioni-
bus legitimis contractum poſſe præſumi uſurariũ,ta-
men magis cõis opinio ſcribentium eſſe uidetur, ꝙ
duæ ſolũ non ſufficiant,ſed tres præſumptiones le-
gitimæ minus ad hoc tendentes,& inferentes eſſe
deſiderantur, tanto magis ſi plures tribus concurrerẽt,
ut tenent per doct.poſt glo.ubi ſoleo dicere, in c.ad
noſtram.& ibi Abb.de emp.& uend.& in d.c.illo uos.
de pig.Laur.de Rodul.in tract.de uſur.in q.60.& Pau.
de Caſtr.in conſ.328.qui dicit doct. hoc communiter
tenere.& Lauren. de Pynu ſecũdum Laur. de Rodul.
dicit hanc opi.in practica ſeruari. & ita ſequitur do.
Barthol.Veron.in tract.de ſimula.contract.in uerſic.
ſexto caſu principali.in antepe.col. ac etiam in 2.col.
4 & ſuper totum latè habetur.Et ideò† ſi hæc tria con-
currunt, paruitas pretij rei uenditæ, pactum de retro-
uendendo,& ꝙ emptor ſolitus ſit fœnerari, ex his cõ
cluditur contractum eſſe uſurarium, gl.quam docto.
omnes legiſtæ,& canoniſtæ ſequuntur, in c. conque-
ſtus.de uſur.Similiter ſi hæc tria concurrerent, modi-
citas pretij,pactum de retrouendendo, & ꝙ nõ poſſit
retroemere niſi in fine certi temporis, ſeu poſt certũ
tempus, ex his abſq; dubio contractus ſimulatus,atq;
uſurarius arguitur,& hic eſt propriè caſus d. c. ad no-
ſtram.ibiq; Abb.Si ẽt concurrerent hæc alia tria, pa-
ctum de retrouendendo, ꝙ fructus in ſortem compu
tentur,& ꝙ retroemẽdo teneatur pluris retroemere,
quàm primo res fuerit uendita,ex his contractus uſu-
rarius iudicatur,& hic eſt propriè caſus d.c.illo uos.Si
5 † quis autem ex aliis prẹſumptionibus ultra prænomi
natas uellet arguere contractum eſſe ſimulatũ, & uſu
rarium, cum nõ reperiatur iure cautum, ex quot aliis
præſumptionibus contractus poſſit dici ſimulatus,&
uſurarius,ideò quot in hoc caſu præſumptiones ſuffi-
ciant,dico eſſe arbitrarium iudicis,qui uel ex tribus,uel
ex pluribus hoc iudicare debebit , inſpecta conditio-
ne perſonarum,& qualitate facti, & cauſæ,ac præſum
ptionũ. Hæc ſunt expreſsè de mente Barthol. Veron.
in d.ſuo tract.in uerſi.ſexto caſu principali. in ult.col.
¶His ſtantibus, & præſuppoſitis,infero,ꝙ in caſu no
ſtro omnino dicendum, & concludendum eſt, con-
trarium inter dictum magiſtrum Ioãnem baptiſtam,
& dictum ſer Vincentium fuiſſe, & eſſe fictum, ſimu-
latum,& uſurarium, quoniam in eo concurrunt non
ſolum tres præſumptiones ſupra nominatæ, quæ à ca
none legitimæ ad hunc effectum præſumptiones cẽ-
ſentur,ſed etiam plures alię tàm à canone nominatę,
& expreſſæ, quàm non expreſſę, & propterea conclu-
dendum eſt cõtractum eſſe ſimulatum , fraudulentũ,
& in fraudem uſurarum factum,ut ex prędictis colli-
gitur,ac etiam ex iis,quę uolunt Ant.Abb.Io.de Imo.
& communiter alij in d.c.ad noſtrã.& in d.c.illo uos.
Alex.in conſi.46.uol. 3. & Bal.in c.1.de feudo dato in
uicem legis commiſſo. in ult.col. cum infinitis ſimil.
quę in conſiliis,& lecturis ſcribentium poſſem allega
6 re.¶Primo enim in caſu noſtro † interuenit modici-
tas pretij,hoc eſt lęſio fortè uſq; ad dimidiã , uel ultra
dimidiam iuſti pretij aſcendens,quamuis in hoc caſu
ſufficiat, ꝙ ſit læſio aſcendens uſq; ad tertiam partẽ,
ut not.declarat Ioan.de Imol. in c. quintauallis.in re-
pet.de iureiur.per l.ſocietatem.in prin.iuncta l.ſi Ner
ua.cum ſeq.ff.pro ſocio.inducendo,& declarando,ut
ibi per eum,& prout ſoleo dicere in c. 1.de in integr.
reſt.poſt Abb.ibi, & hoc optimè declarat Barthol.Ve
ron.in d.ſuo tract. circa fi.in uerſ. uerum quia &c.ubi
plura ad propoſitum ponit: probatur etiã hoc ex iis,
quę uoluit gl. in d. c. conqueſtus.quæ modicum pre-
tium cõſiderat: modicum autem dicitur in tertia par
te l.nominationum.C.de decur. lib.10. & l.ſi quis.C.
de inoffic.teſtam.iuncta auth. nouiſſima.eo.tit.ſed in
caſu noſtro intelligo uenditionem fuiſſe factam uix
pro dimidia iuſti pretij, ergo omnino dicendum eſt,
modicum pretium interueniſſe. d.c.ad noſtrã . & per
glo.in d.c.conqueſtus.¶Secundo conuentum fuit,ꝙ
res francari deberet pro libris quingentis in tot duca
ti auri bonis,& iuſti ponderis,& pro illa ęſtimatione,
quam inter campſores ciuitatis Bononię ualebunt,&
conſequenter pro maiori ſumma,quàm res primo lo
co fuiſſet empta,nam ſoluere quingentas libras in tot
ducatis auri iuxta ęſtimationem, & ualorem inter cã
pſores Bononienſes eſt plus ſoluere , quàm ſint librę
quingentę quatrenorum, & ſecundum communem
curſum,atq; ualorem,ut omnibus,& pręſertim do.iu
dici notoriũ eſt , & hęc pręſumptio , quę in caſu nr̃o
etiã adeſt,à canone legitima reputatur, ut eſt tex.cla-
rus in d.c.illo uos.& hr̃ per Veron. in d.tract.in 4.prę-
ſumptione.¶Tertia adeſt legitima coniectura,& prę
ſumptio à canone approbata ex eo , ꝙ non poſſit res
francari,niſi in fine quinquennarij , ut in inſtrumẽtis
continetur, non autem quandocunq; ipſi ſer Vincen
tio primo uenditori placet.d.c.ad noſtram. & ibi do-
cto.& Veron. in d.tract.in 10.præſumptione. ¶Quar
ta prẹſumptio à canone expreſsè approbata adeſt ex
eo,ꝙ dictus magiſter Ioannesbaptiſta ſolitus eſſet hu
iuſmodi cõtractus, uel alios ſimiles illicitos facere,&
celebrare,ut probatur in d.c.illo uos. in fi.uer. gl.in d.
c.conqueſtus.in fi.cum pluribus aliis,quę Veron.alle
gant in d.tract.in 22.& 23.prẹſumptione.& doct.in d.
c.ad noſtram. ¶Quinta prẹſumptio eſt pactum de re
trouendendo factum Lactantio conductori pro ſe,&
hẹredibus ſuis,& pro eo,quem ipſe nominaret, & no
minatio ferè incõtinenti,uidelicet die immediatè ſe-
quẽti facta ab ipſo Lactantio de pſona ſer Vincẽtij uẽ
ditoris:per quod infertur, fraudẽ, ſeu ſimulationẽ de
perſona ad perſonã interueniſſe, & conſequenter per
inde eſſe,ac ſi pactũ de retrouendendo,& ipſa locatio
cum illo pacto fuiſſet ſer Vincẽtio uenditori facta cũ
aliis

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

aliis pactis, de quibus in dicto locationis inſtrumen-
to per ea, quæ ſupra dixi, per l.4.C.plus uale.quod agi
tur.cum ſimil. ſupra in præſuppoſitis allegatis. Et ſic
apparet, quinq; coniecturas, & præſumptiones à ca-
none pro legitimis expreſſas, & reputatas arguentes
contractum fore ſimulatum, & uſurarium in caſu no
ſtro concurrere. Plures aliæ quoq; concurrunt uiolē-
te præſumptiones, quæ unà cum præmiſſis faciūt præ
ſumi cōtractum fuiſſe in fraudem uſurarum factum,
7 uidelicet & hæc erit ſexta coniectura, † ꝙ conductor
cum pacto de retrouendendo teneatur ad omnes ex-
penſas quorumcunq; inſtrumentorum tàm præſen-
tium, quàm futurorum, cogitando de inſtrumēto no
minationis faciendæ, & ꝙ ab illis omnibus expenſis
teneretur dictum magiſtrum Ioannembaptiſtam pri
mum emptorem indemnem conſeruare: nam cū hæ
expenſæ deberent eſſe communes, & ex pacto conuē
tum fuerit, ꝙ in totum ad conductorem, & conſequē
ter ad ſer Vincentium poſtea nominatum ſpectarēt,
ex hoc perpenditur coniectura, & præſumptio fraudis
ſimulationis, ac uſurariæ prauitatis, ut uoluit Alberi.
in l.diſſolutæ.C.de condic.ex lege.argum. l.eos.§.in-
terdicta.cum gl.ibiq; Alberi, & Veronen.in d.tract.in
6.præſumptione. ¶Septima, & urgens coniectura eſt
8 in caſu noſtro, † quia maxima contigit læſio in quan
titate affictus, & penſionis ultra id, quod in ſimilibus
inſtrumentis fieri ſolitū erat, nam pro libris quingen
tis, quibus dictæ uiginti tornaturæ terræ in territorio
Imolæ poſitæ fuerunt uenditæ, promiſſum fuit ſolue-
re corbes uigintiquinque frumenti boni, & nitidi, ac
conducti ad domum magiſtri Ioannisbaptiſtæ loca-
toris ad ciuitatem Bononiæ omnibus expenſis ipſius
conductoris, & quinq; paria caponum pinguium pro
ſingulo anno, qui affictus attento ualore huius tem-
poris frumenti, & caponum omnibus computatis ex
ceſſit triginta libras ad rationem cuiuslibet centena-
rij pro quolibet anno. Ex quo maximo exceſſu, & ex
qua læſione affictus enormiſſima alia fraudis, & uſu-
rariæ prauitatis præſumptio, ac cōiectura colligitur,
ut plenè de hoc habetur ꝑ dictos Veron. in d.tract. in
9 3.præſumptione. ¶Occurrit etiam octaua † præſum-
ptio, ex pactis, & clauſulis inſolitis, & in hmōi locatio
num ad affictum francandū inſtrumentis apponi nō
conſuetis, quæ pacta, & clauſulæ in caſu noſtro repe-
riuntur, & ex illis præſumptio ſimulationis, & uſura-
riæ prauitatis reſultare dicitur, ut uoluit gl. ibiq; Bal.
Ang. & doct. per illum tex. in l.ſi quis ſub conditione.
per illum tex.ff.de condi.inſtit. Bal.in c.1.in uerſ.quæ
ro de quibuſdam.in tit.de feu. dat. in uicem legis cō-
miſſo. & probatur in d.c.illo uos. & ibi Ant.ubi pactū
de computandis fructibus in ſortem in inſtrumento
locationis appoſitum, concurrentibus aliis præſum-
ptionibus, facit cōtractum præſumi uſurarium, quia
pactum hmōi eſt inſolitum, non autem de natura cō
tractus, ut not. ēt doct. in d.c.ad noſtram. & Veron.in
d.tract.in 8. & 9. præſumptione. Nam in primis in in-
ſtrō, de quo agitur, fuit appoſitum pactum de ſoluen
do unum par caponum pinguium pro quolibet cente
nario, & ad rationem centenarij, quod eſt inſolitum,
& inconſuetum. Secundo fuit appoſitum aliud pactū
inſolitum, per quod conductor promiſit francare per
ſe, uel alium ab ipſo nominandum. Tertio conuentū
fuit, ꝙ francatio fieri deberet pro pretio ſoluendo in
tot ducatis auri ſecundum æſtimationem, quam uale
būt inter campſores Bononienſes, qui campſores ex
quolibet ducato uolūt ex cauſa cambij duos ſolidos
lucrari, quod an ſit licitum, ualde dubito, & aliàs uſu-
rā ſapere conſului. Adeſt & quarto aliud pactum inſo
litū, & inconſuetum ferè ſimile illi pacto, de quo in d.
c.illo uos uidelicet, ꝙ conductor nō poſſit alicui alij,

quā ipſi magiſtro Ioannibaptiſtæ, uel ſuo proc
affictus ſoluere ita, ꝙ alteri ſoluendo, aut alio
uia, nō teneat talis ſolutio, nec ēt ſi per uim fa
ſet, conductorem à dicto debito excuſet. Qu
læ, & pacta, ut omnibus ēt lippis, & tōſoribus
contra, & præter naturā contractus, ac inſolit
conſueta dñr. Quinto fuit etiam adiecta cl
curæ in forma, quæ ex ſtylo notariorum, & c
tudine ciuitatis Bononię īter bonos ciues,
hmōi contractus fieri ſolent, nō ſolet appo
bus omnibus pactis, & clauſulis inconſue
tis præſumptio fraudis, & ſimulationis c
10 gnoratitij, ac fęneratitij colligitur. ¶No
tur præſumptio fraudis, & ſimulationis
factā uenditionem per dictū ſer Vincen
giſtro Ioannibaptiſtæ, & poſt contractū lo
cto Lactantio factæ ſer Vincentius ſemp
nuè in uera, & corporali poſſeſſiōe totius
ſionis, & dictarū 20.tornaturarū, ut ſupra,
ſtetit, atq; remanſit. Quo fit, ut ex hoc con
ſumat̄ ſimulatus, nam qn̄ quis uendit, uel al
alienat, & in poſſeſsiōe remanet, ēt ſi empto
ne ſe poſſidere cōſtituerit, fraudis eſt præ
uoluit Bar. ac ſequitur Bal. in l. poſt contra
col. in prin. ff. de dona. & in l. ſicut. §. ſuper
quib. mod. pig. uel hyp. ſol. per illū tex. per
in terminis noſtris uoluit Bal. in l. emptio
ual. quod agitur. & hr̄ per Ioan. de Imo.
11 contingat. quaſi circa fi. de iureiur. ¶Et
res, ac uarij contractus in caſu noſtro fue
mus uidelicet uenditionis purę, & alius loc
de retrouēdendo, tn̄ propter hoc fraudis, &
nis præſumptio nō tollitur, neq; minuitur,
augetur, ut hr̄ per dictos Veron. in d. tract.
cipium. & arg. d. clem. 1. §. cæterum. de
per doct. in d. c. ad noſtram. & in d. c. illo
12 rea † quamuis ex contractu ſimulato, fictit
rio poſſeſſio transferri poſſit, qn̄ naturalis
teruenit, & facta fuit, & probetur animus
dæ poſſeſſionis, ut uoluit Bar. in l. emptor.
plu. arc. tn̄ hoc procederet, ueluti etiam ſe
uenditor de poſſeſſione diſceſſiſſet, & em
actuali, & corporali poſſeſſione dimiſiſſet.
rei ueritate uēditor realiter, & actualiter
ne non receſſiſſet, ut not. declarat Bal. in
13 ne. in fi. uer. ¶Rurſus † & ſi ex pacto conſ
ſidendo regulariter poſſeſſio ciuilis, & na
ad fructuū acquiſitionem transferri ſolea
3. §. ex contrario. cum iis, quæ hn̄r ibi in §.
& in l. qd̄ meo, & in l. interdū. ff. de acq. poſ.
terminis noſtris, in quibus plures coniectu
ſumptiones fraudis, ſimulationis, ac uſura
tis concurrunt, ex ſimplici conſtituto de po
nulla poſſeſſio abſq; translatione actualis, &
lis poſſeſſionis transfertur, ut ſupra, & hr̄
alleg. & in l. quamuis. §. 1. ff. de acq. poſ. ¶
14 mo, ꝙ † in caſu noſtro nullo modo potu
modi conſtituto de poſſidēdo aliqua po
ri, ſeu transferri, nec ēt dominium dicta
tornaturarū terræ uenditarū pro indiuiſo,
incerta ratione loci, & quottæ uendita fu
ibiq; Bar. & oēs in d. l. 3. §. incertam. & in l.
15 acq. poſſ. ꝙ autem in caſu noſtro † fuerit in
ratione loci, & quottæ, oſtenditur ex iis, q
doct. communiter in d. §. incertam. & in d. l.
ex eo, quod fuerunt uenditæ uiginti torna
pro indiuiſo unius fundi quinquaginta torn
res uendita dicitur incerta ratione loci, quia
paret, ſed ignoratur locus determinatus, in
res uendita, cū dictæ uiginti tornaturæ totū

& quælibet eius minimam partē reſpiciant, & pars
pro indiuiſo nec uideri, nec diſcerni poſſit. l. ſi fundū.
ff. de acquiren. poſſeſſ. d. l. locus. & ibi Doct. expreſſè.
& in d. §. incertam. vbi Pau. de Caſt. Alexan. Areti. &
aliqui Bart. & gloſ. in l. mœuius. §. duobus. ff. de leg.
2. Item etiam incerta ratione quottæ, ex quo non
per nomina quottitatiua, ſed per nomina numeralia
tornaturæ fuit expreſſè uendita ad ea, quæ uoluit Are
ti. in d. l. incertã. & eſt de mente Doct. cōiter ibi. & in
d. l. locus & quamuis Iaſ. in d. §. incertam. velit, poſſe
dici incertam ratione quottæ, quando res fuiſſet
uendita per nomina numeralia, quæ conuenirent
quottæ, ut quando fuiſſent uenditæ uiginti tornatu-
ræ pro indiuiſo unius fundi tornaturarū ſexaginta, qa
habita relatione ad totum fundum tertia pars illius
uendita diceretur, tamen ipſe ibi atteſtatur contra-
rium eſſe de mente Doctorum omnium poſt Bart. &
propterea in iudicando, & cōſulendo non eſt de il-
lius ſingulari opinione iudicandū, licet ea in puncto
iuris ſubſtentabilis eſſet, ad tradita per Ioan. And. An
to. Abba. & omnes in c. 1. & in c. ne innitaris. cum ſi.
ibi per moder. allegatis. extra de conſtitut. ¶ Ex qui-
bus infertur, ꝙ ſi in caſu noſtro per uēditionem factã,
& per pactum conſtituti de poſſidendo nulla fuit ipſi
emptori magiſtro Ioannibaptiſtæ acquiſita poſſeſſio
naturalis, ſeu ciuilis, tum ratione ſimulationis con-
tractus, ut uoluit Bald. in d. l. emptione. in fi. cum aliis
ſupra allegatis, tum etiam ratione incertitudinis lo-
ci, & quottæ, ut proximè dixi, ſequitur ex his, ꝙ ipſi
magiſtro Ioannibaptiſtæ, ſeu eius heredibus nulli fru
ctus, & redditus de dicta re uēdita acquiri, ſeu deberi
26 potuerunt, quia † ſola poſſeſſio ſaltem ciuilis eſt cau-
ſa acquiſitionis fructuum, & ille ſolum fructus acqui-
rit, & ei fructus debentur, qui rem poſſidet, ut not. de-
cidit Bart. & communiter Doctores in d. l. 3. §. ex
contrario. Et ideò ſi ipſi aliquos redditus, ſeu fructus
habuerunt, & perceperūt, prout ſingulis annis habue
runt, dicuntur illos habuiſſe, & recepiſſe nō ex re em-
pta, ratione poſſeſſionis, ſed potius pro uſuris, &
intereſſe dictarum pecuniarum, uidelicet dictarum li-
brarum quingentarum pro aſſerto pretio dictarū ui-
ginti tornaturarū ſolutarum ad rationem corbium
quinque frumenti, & unius paris caponum pro quoli
27 bet centenario ſingulis annis. Ex quibus infertur, † qđ
cum dictus contractus fuerit ſimulatus, fictitius, & in
fraudem uſurarum factus, ut ex prædictis colligitur, &
id quod ſingulis annis fuit pro affictu dicto magiſtro
Ioannibaptiſtæ, & eius hæredibus ſolutum, dicitur po
tius fuiſſe ſolutū pro uſuris pecuniarum, quã pro fru-
ctibus rei emptæ, & locatæ, ipſe magiſter Ioannesba-
ptiſta, ſeu eius hæredes tenentur ad reſtituendū om-
ne id, quod ipſis pro affictu fuit ſolutum, uel debet il-
lud in ſortem computari, ut in c. 1. & 2. extra de vſuris.
& eſt tex. in d. c. ad noſtram. & in d. c. illo vos. & ibi gl.
& Doct. ubique. Quare ex præmiſſis concludo, ꝙ ad
officium iudicis ſpectat pronunciare malè fuiſſe pro
parte hæredum dicti magiſtri Ioannisbaptiſtæ appel-
latum, & benè ac iuſtè fuiſſe ad fauorem hæredū ſer
Vincentij iudicatum, & conſequenter condemnare
dictos heredes magiſtri Ioannisbaptiſtę ad reſtituen
dum hæredibus præfati ſer Vincentij affictus eis ſolu
tos, & illos in ſortem dictarum librarum quingen-
tarum computare debere, nec non eoſdem in expen
ſis litis, & cauſæ condemnare. Laus Deo.

SVMMAE.

1 Contractus de iure communi uſurarius non poteſt per ſtilum, ſeu communem obſeruantiam, aut conſuetudinem contrariam effici licitus, & ſubſtentabilis, aut ſaltem excuſabilis.
Et an à delicto, illiusque pœna excuſetur. num. 9.

2 Illicitum, & contra ius naturale exiſtens non poteſt per conſuetudinem, & communem loci obſeruantiam effici licitum.

3 Conſuetudo contra ius naturale peccati nutritiua non valet, & corruptela dicitur.

4 Conſuetudo, quòd propter utilitatem publicam, vel pauperum eleemoſinam, uel redemptionem captiuorum fœnerari liceat, non valet.

5 Super vſuris ſtatuere, aut ius inducere ad ſeculares non pertinet, ſed ad conditorem canonis.

6 Vſurarium contractum licere contrahi, qui tenet, poteſt tanquam hæreticus damnari.

7 Et qui ita ſtatuunt, ſunt excommunicati.

8 Argumentum de ſtatutis ad conſuetudines valet.

9 Conſuetudo an, & quando contractum illicitum faciat licitum, & à delicto, illiusque pœna excuſet, & quando non. & num. 12.

10 Conſuetudo ad intereſſe, & damno partis non excuſat.

11 Vſura in cauſa dotis ſpecialiter eſt licita, & uſque ad quam ſummam taxari poſſit.

EPITOME.

Contractvm de iure cōi uſurarium, & illicitum non effici licitum, nec excuſari per loci cōſuetudinē, & cōmunem obſeruantiam contrariã, hic probatur.

CONSILIVM CLXVII.

Post editum proximum præcedens conſi-
lium, præſuppoſito pro uero, prout uerū
eſt, ꝙ de iure cōi ꝯctus celebratus inter
magiſtrum Ioannembaptiſtam emptorē,
& ſer Vincentium uenditorem fuerit ſimulatus, ficti-
tius, & uſurarius, ueluti ex pluribus præſumptioni-
bus, & coniecturis legitimis, ac concludentibus appa
ret, & pleniſſimè in ſupraſcripto conſilio demonſtra-
ui, contingit adhuc dubitari, an ex communi obſer-
uantia, & conſuetudine contraria loci, in quo forte
contractus huiuſmodi ſoliti ſunt celebrari, hic ꝯctus
poſſit ſubſtineri, & concludi illum ualere, eiq́ue ſtan
dum fore, non obſtante diſpoſitione iuris cōis in hoc
ꝯria. In quo concludendo abſq; longo argumentorū
1 ordine dico, † ꝙ per ſtilum, ſeu communem obſeruã
tiam, aut conſuetudinem cōtrariam contractus, qui
de iure communi cenſetur uſurarius, non poteſt effi-
ci licitus, nec ſubſtentabilis, quia talis conſuetudo po
tius eſt corruptela dicenda, & irrationabilis, quàm
conſuetudo, ex quo illa eſt contra ius naturale, & pec
cati nutritiua, ut dicitur in c. fi. extra de conſuetud. cū
ibi not. & hoc reperitur in terminis deciſum per tex.
in c. inter dilectos. extra de exceſſi. prælat. vbi ij, qui
contractus ſuos uolunt à prauitate uſuraria excuſare
ex conſuetudine, & communi obſeruãtia loci, in quo
huiuſmodi contractus conſueti ſunt exerceri, nō au-
diuntur, quia talis praua conſuetudo, per quam uſu-
ra palliatur, corruptela dicenda eſt, & talis excuſatio
friuola reputatur, cum in illis magis plectibilis ſit of-
fenſa, per quos ad excuſandas excuſationes in culpis
delinquendi auctoritas uſurpatur, ut ibi, cumq́; tanto
grauiora ſint peccata, quanto diutius infœlicem ani
2 mam detinent allegatã. d. c. fi. de cōſuetud. & † Doct.
maximè Ioan. de Anan. per d. c. inter dilectos dicunt,
ꝙ per conſuetudinem, & communem loci obſeruan
tiam id, quod eſt illicitum, & contra ius naturale, nō
3 poteſt effici licitum, quia † conſuetudo contra ius na-
turale, quando eſt peccati nutritiua, ut quia permitte
ret furari, ſeu fœnerari, & contractus vſurarios exer-
cere, non ualet, & corruptela dicitur, ut dicunt Abb.
4 Anto. & omnes canoniſtæ in d. c. fi. † ubi ad propoſitū
Anto. in verſi. quarto. colu. 23. inquit, non ualere con
ſuetudinem, quòd propter utilitatem publicam, uel
pauperum eleemoſinam, uel captiuorum redem-
ptionem liceat in loco fœnerari: multo minus
ergo valebit in caſu, quo de pia cauſa agatur. Præ-

terea